

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/7/2016
Identifikačné číslo spisu: 9505100044
Dátum vydania rozhodnutia: 05.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9505100044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Anny Markovej a sudcov JUDr. Aleny Adamcovej, JUDr. Jany Cisárovej, JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti obvinenému JUDr. N. N., pre trestný čin podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb.) na neverejnom zasadnutí konanom 5. apríla 2017 v Bratislave o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. novembra 2015, sp. zn. 2 To 2/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky sa odmieta.

Odôvodnenie

Špeciálny súd rozsudkom z 30. novembra 2006, sp. zn. PK 2Tš/15/2005, uznal obvineného JUDr. N. N. vinným z trestného činu podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. [zák. č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Tr. zák.“)] na tom skutkovom základe, že v presnejšie nezistený čas v období od 4. do 13. júla 2004 na dvoch stretnutiach v Piešťanoch v kaviarni hotela E. v odpoľudňajších hodinách ako obhajca obvineného Mgr. C. I. vo veci vedenej na Úrade boja proti organizovanej kriminalite, Odbore boja proti organizovanej kriminalite - Stred pod ČVS:PPZ-11/BOK-S-I-2004 požiadal JUDr. K. K., obhajkyňu v tej istej veci obvineného I. U., aby ovplyvnila svojho klienta tak, aby menovaný pri konfrontácii plánovanej na deň 16. júla 2004 zmenil svoju predchádzajúcu výpoveď tak, aby bola v prospech obvineného Mgr. C. I. a na v poradí druhom stretnutí sľúbil za to JUDr. K. K. a I. U. platok vo výške 100.000,- Sk každému z nich, úplatok sa pokúsil odovzdať, čo JUDr. K. K. odmietla a potom, keď obvinený I. U. pri konfrontácii dňa 16. júla 2004 zmenil svoju výpoveď, dňa 16. septembra 2004 v Piešťanoch v kaviarni hotela E. v odpoľudňajších hodinách odovzdal JUDr. K. K. sumu 30.000,- Sk, pričom prehlásil, že 25.000,- Sk je určených pre ňu a 5.000,- Sk je určených pre I. U..

Za to mu špeciálny súd uložil podľa § 161 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dva roky, ktorého výkon podľa § 58 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu, ktorú podľa § 59 ods. 1 Tr. zák. určil na štyri roky. Súčasne mu podľa § 55 ods. 1 písm. a) Tr. zák. uložil trest prepadnutia veci - sumy 30.000,- Sk.

Odvolanie, ktoré obvinený JUDr. N. N. podal proti uvedenému rozsudku Špeciálneho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 9. septembra 2008, sp. zn. 2Toš 2/2007, ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, podal obvinený JUDr. N. N. dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením zo 17. septembra 2009, sp. zn. 1 TdoVš 1/2009, podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Následne Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom z 9. marca 2011, sp. zn. I. ÚS 129/2010, okrem iného rozhodol, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 TdoVš 1/2009 a jeho uznesením zo 17. septembra 2009 bolo porušené základné právo JUDr. N. N. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení so základným právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, právo na verejné a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a predmetné uznesenie najvyššieho súdu (ako súdu dovolacieho, pozn.) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po vrátení veci na ďalšie konanie najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011 (ďalej tiež „rozsudok dovolacieho súdu“), podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu z 9. septembra 2008, sp. zn. 2Toš 2/2007, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodov uvedených § 371 ods. 1 písm. e), písm. g) Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 88b a § 31 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) v neprospech obvineného JUDr. N. N.. Súčasne napadnuté uznesenie zrušil, zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a najvyššiemu súdu (ako súdu odvolaciemu, pozn.) prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Napokon najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom zo 4. novembra 2015, sp. zn. 2To 2/2015 (ďalej tiež „rozsudok odvolacieho súdu“), podľa § 258 ods. 1 písm. a) Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) zrušil rozsudok Špeciálneho súdu z 30. novembra 2006, sp. zn. PK-2Tš/15/2015, a podľa § 226 písm. a) Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) oslobodil obvineného JUDr. N. N. spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 20. októbra 2005, sp. zn. VII Gv 96/04, podľa ktorej sa mal dopustiť trestného činu podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. tak, že 13. júla 2004 v Piešťanoch v kaviarni hotela E. v odpoľudňajších hodinách ako obhajca obvineného Mgr. C. I. vo veci vedenej na Úrade boja proti organizovanej kriminalite, Odbore boja proti organizovanej kriminalite - Stred pod ČVS:PPZ-11/BOK-S-I-2004 požiadal JUDr. K. K., obhajkyňu v tej istej veci obvineného I. U., aby ovplyvnila svojho klienta tak, aby menovaný pri konfrontácii plánovanej na deň 16. júla 2004 zmenil svoju predchádzajúcu výpoveď tak, aby bola v prospech obvineného Mgr. C. I. a sľúbil za to JUDr. K. K. a I. U. platok vo výške 100.000,- Sk každému z nich a potom, keď obvinený I. U. zmenil svoju výpoveď, dňa 16. septembra 2004 v Piešťanoch v kaviarni hotela E. v odpoľudňajších hodinách odovzdal JUDr. K. K. sumu 30.000,- Sk, pričom prehlásil, že 25.000,- Sk je určených pre ňu a 5.000,- Sk je určených pre I. U., pretože dospel k záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bol prokurátorovi doručený 18. novembra 2015 a obvinenému a jeho obhajcovi 23. novembra 2015, podala ministerka spravodlivosti na podnet špeciálneho prokurátora 3. mája 2016 dovolanie v neprospech obvineného JUDr. N. N. z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľka po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a s poukazom na znenie ustanovení § 371 ods. 3 Tr. por., § 88b ods. 1 a § 89 ods. 2 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.), ktoré zároveň cituje, tvrdí, že z trestného spisu Špecializovaného trestného súdu (správne Špeciálneho súdu) vedeného pod sp. zn. PK-2Tš/15/2005 vyplýva, že ustanovenie advokátky JUDr. K. K. za agenta bolo v súlade s úpravou uvedenou v § 88b ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.). Pritom zdôrazňuje, že zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii

nezakazuje advokátovi stať sa agentom, JUDr. K. K. bola za agentku ustanovená až potom, čo jej bol obvineným skôr sľubovaný úplatok, takže získané poznatky odôvodňovali podozrenie úmyslu spáchať korupčný trestný čin a odhalenie a usvedčenie obžalovaného by bolo inými prostriedkami podstatne sťažené. Preto jej ustanovenie za agenta bolo podľa ministerky spravodlivosti na mieste. V tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok najvyššieho súdu z 15. februára 2007, sp. zn. 3SŽ 36/2006, v ktorom správny senát síce konštatoval, že advokát pri výkone advokácie nemôže pôsobiť ako agent, no zároveň uviedol, že neposudzoval zákonnosť použitia agenta ako dôkazu v trestnom konaní.

Dovolateľka ďalej poukazuje na znenie § 56 ods. 6 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zák. NR SR č. 38/1993 Z. z.“), podľa ktorého ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť, pritom je v tomto konaní alebo postupe viazaný právnym názorom ústavného súdu. V nadväznosti na to cituje z odôvodnenia nálezu ústavného súdu z 9. marca 2011, sp. zn. I. ÚS 129/2010, vydaného vo veci sťažnosti podanej JUDr. N. N., podľa ktorého „Ústavný súd preto neakceptoval výhrady sťažovateľa, na základe ktorých tento namietal zákonnosť použitia dôkazu získaného agentom, keďže nezistil rozpornosť daného stavu so zákonnou úpravou inštitútu agenta (najmä § 88b Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005). Posúdenie prípadného ne/súladu citovaného zákonného ustanovenie s ústavou je možné postupom podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, o ktoré konanie v danej veci nejde“ a s poukazom na ustanovenie § 32 ods. 1 zák. NR SR č. 38/1993 Z. z. tvrdí, že odlišné stanovisko prehlasovaného sudcu senátu ústavného súdu (v danom prípade sudcu ústavného súdu Milana Ľalíka), tzv. votum separatum nemá nijaký vplyv na prijaté rozhodnutie, neovplyvňuje jeho záväznosť a slúži len na vyjadrenie iného právneho názoru. Akékoľvek chápanie votum separatum ako právneho stanoviska záväzného inter partes je celkom neprijateľné, pretože by bolo v rozpore s ústavou a zákonmi, pričom takýto výklad by viedol k právnemu chaosu. Z uvedeného podľa ministerky spravodlivosti vyplýva, že dovolací senát nemal vo svojom rozhodnutí (rozsudok z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011, pozn.) akceptovať odlišné stanovisko sudcu ústavného súdu, ale mal sa bezvýhradne riadiť len právnym názorom ústavného súdu, ktorý bol jasne vyjadrený v jeho náleze a podľa ktorého ústavný súd neakceptoval výhrady sťažovateľa, v ktorých namietal zákonnosť použitia dôkazu získaného agentom. Podľa dovolateľky mal najvyšší súd, potom čo mu bola predmetná trestná vec po rozhodnutí ústavného súdu vrátená, rozhodnúť, resp. všetky jeho následné rozhodnutia mali byť v súlade s výrokom, ale najmä v súlade s odôvodnením nálezu ústavného súdu. Pokiaľ dovolací a následne aj odvolací senát najvyššieho súdu takto nekonali, porušili základný princíp právneho štátu - princíp právnej istoty.

Ministerka spravodlivosti ďalej nesúhlasí s tvrdením odvolacieho senátu najvyššieho súdu, že v predmetnej trestnej veci došlo v dôsledku nezákonného procesného postupu k stavu dôkaznej núdze v prospech obžalovaného JUDr. N. N.. V trestnom spise sa totiž podľa nej nachádzajú ďalšie podstatné dôkazy, ktoré preukazujú naplnenie znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. Jedná sa napríklad o listinný dôkaz - zápisnicu o výsluchu obvineného I. U., ktorý bol klientom JUDr. K. K., a tiež zápisnicu o konfrontácii zo 16. júla 2004. V tejto súvislosti poukazuje dovolateľka aj na výpoveď vyšetrovateľa K. O., ktorý počas tejto konfrontácie zachytil rozhovor obvinených I. U. a Mgr. C. I., ktorý sa ho pýtal „prečo tak vypovedal“, pričom obvinený Mgr. C. I. obvinenému I. U. následne povedal niečo v tom zmysle „veď obhajca ti to vysvetlí“. Za nezvratný fakt pritom považuje ministerka spravodlivosti to, že obvinený JUDr. N. N. odovzdal JUDr. K. K. 30.000,- Sk a vo svetle vykonaných dôkazov sa tvrdenie obvineného, že sa jednalo o odmenu za obhajovanie obvineného I. U., teda cudzieho klienta, javí ako nedôveryhodné a absurdné. V trestnom spise sa tak nachádzajú také usvedčujúce dôkazy, ktoré spochybňujú obhajobu obžalovaného a preukazujú jeho snahu podplatiť iného. Suma priamych a nepriamych dôkazov tvorí podľa dovolateľky logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obvineného JUDr. N. N.. Z týchto dôvodov považuje ministerka spravodlivosti konštatovanie odvolacieho senátu najvyššieho súdu, že vo veci obvineného JUDr. N. N. „sa nepodarilo preukázať naplnenie znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, a to už z hľadiska esenciálneho jadra (žalovaného

korupčného) konania obžalovaného“ za nesprávne. Naopak Špeciálny súd rozhodol podľa dovolateľky rozsudkom z 30. novembra 2006, sp. zn. PK-2TŠ/15/2005, v zmysle zásady náležitého zistenia skutkového stavu a svoje rozhodnutie o vine a treste oprel o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty. Dovolaiteľka pritom vyslovila názor, že per analogiam mal takto postupovať pri rozhodovaní aj dovolací senát najvyššieho súdu, ktorý rozsudkom z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011, rozhodol v rozpore s právnym názorom uvedeným v náleze ústavného súdu.

V ďalšej časti dovolania ministerka spravodlivosti uvádza, že ustanovenie § 88b Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) má, resp. malo za cieľ prispieť k účinnejšiemu odhaľovaniu, zisťovaniu a usvedčeniu páchatel'ov najmä organizovaných foriem trestnej činnosti alebo trestných činov korupcie. V predmetnom ustanovení je vymedzená aj neprípustná činnosť agenta, ktorej sa pri plnení svojich úloh nesmie dopustiť. Týmto spôsobom bol v uvedenom ustanovení vytvorený zákonný rámec, v ktorom musel agent vykonávať svoju činnosť tak, aby nedošlo k zneužitiu tohto, z hľadiska zákonnosti a ochrany občianskych práv i slobôd citlivého inštitútu. Vo všeobecných ustanoveniach Trestného poriadku je pritom tiež uvedené, že pomáhať na dosiahnutie účelu trestného konania, t. j. aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia spravodlivo potrestaní, je právom a podľa ustanovení tohto zákona i povinnosťou občanov. Podľa dovolateľky preto nie je možné absolutizovať povinnosť advokáta zachovávať mlčanlivosť a dávať jej prednosť pred povinnosťou napomáhať pri odhaľovaní obzvlášť závažných trestných činov a tiež povinnosťou prekaziť spáchanie trestného činu, keď iná osoba, nie klient, napr. advokát pripravuje alebo pácha niektorý zo zákonom určených trestných činov a advokát sa o tejto skutočnosti dozvie v súvislosti s výkonom advokácie. Vo vzťahu k predmetnej veci dovolateľka zároveň zdôraznila, že všeobecný záujem na odhalení trestného činu podplácania bol v súlade s individuálnymi záujmami klienta JUDr. K. K.. V prípade dokonania skutku pripravovaného obvineným JUDr. N. N. by totiž mohol byť I. U. obvinený zo spáchania trestného činu krivej výpovede, ako aj trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody. V súvislosti s ostatnými klientmi JUDr. K. K. poukázala ministerka spravodlivosti na piatu hlavu prvej časti súčasného aj predchádzajúceho Trestného poriadku, ktorá obsahuje bezpečnostnú právnu úpravu, v zmysle ktorej informácie týkajúce sa obhajoby obvineného nemožno v trestnom konaní použiť a musia sa predpísaným spôsobom zničiť. Celá problematika sa tak podľa ministerky spravodlivosti odvíja od konfliktu medzi verejným záujmom na potieraní závažnej trestnej činnosti na jednej strane a ústavným právom na obhajobu prostredníctvom obhajcu na strane druhej.

Napokon vo vzťahu k pokynom, ktoré dávajú orgány činné v trestnom konaní agentovi, dovolateľka uviedla, že zo žiadneho ustanovenia § 88b Tr. por. nevyplýva, že ak sa advokát rozhodne spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní ako agent pri odhaľovaní korupcie, sú tieto orgány oprávnené dávať mu akékoľvek pokyny, ktoré je advokát v pozícii agenta povinný bezvýhradne a okamžite plniť. Na základe uvedeného ministerka spravodlivosti uzatvára, že pri ustanovení JUDr. K. K. za agenta bol plne rešpektovaný platný právny poriadok, ktorý upravoval inštitút agenta a použité advokáta ako agenta môže zakladať maximálne vyvodenie/skúmanie disciplinárnej zodpovednosti advokáta za prípadné porušenie povinností voči klientovi/klientom, ale nepopiera zákonnosť použitia dôkazu v trestnom konaní podľa Trestného poriadku.

V podstate z týchto dôvodov ministerka spravodlivosti navrhla, aby najvyšší súd:

1. podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu zo 4. novembra 2015, sp. zn. 2To 2/2015, bol porušený zákon v ustanoveniach § 258 ods. 1 písm. a), § 226 písm. a), § 88b ods. 1 a § 89 ods. 2 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.) v prospech obvineného JUDr. N. N..
2. podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a zrušil aj prípadné ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zrušené rozhodnutie stratili podklad.
3. podľa § 388 ods. 1 Tr. por. najvyššiemu súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený JUDr. N. N. v písomnom vyjadrení navrhol dovolanie ministerky spravodlivosti podľa § 382 písm. b) a písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietnuť. Podľa obvineného totiž procesný inštitút „mimoriadneho dovolania“ ako mimoriadneho opravného prostriedku, tak ako je zakotvený v § 371 ods. 3 Tr. por. je v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože je prípustný len ministrovi spravodlivosti ako štátnemu úradníkovi a nie priamo účastníkom trestného konania. Zároveň zdôraznil, že použitie mimoriadneho opravného prostriedku je prípustné iba vo výnimočných prípadoch, ale nikdy nie z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci oproti právnemu názoru najvyššieho súdu, ktorý vec s konečnou platnosťou prejednal a meritorne rozhodol, naviac súc viazaný rozsudkom dovolacieho súdu podľa § 391 ods. 1 Tr. por. Preto aj tento prípad existencie dvoch odlišných právnych názorov (najvyššieho súdu a ministra spravodlivosti) na ten istý predmet konania, neoprávňuje podľa obvineného dovolací súd na zrušenie právoplatného a záväzného konečného rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý po 10-ich rokoch predmetnú kauzu skončil. Ďalej tvrdí, že ak bude dovolací súd rešpektovať ústavný príkaz z čl. 152 ods. 4 ústavy a záväznú judikatúru EŠLP, ktorá sa považuje za zákon v materiálnom zmysle, musí dospieť k záveru, že dovolanie podala neoprávnená osoba. Ak však chce mať istotu, mal by podľa obvineného požiadať ústavný súd podľa čl. 144 ods. 2 ústavy o výklad jednotlivého ustanovenia Trestného poriadku potom, čo konanie preruší.

Obvinený vo svojom vyjadrení ďalej poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 15. februára 2007, sp. zn. 3SŽ 36/2006, v ktorom konštatoval, že advokát pri výkone advokátskej činnosti nemôže pôsobiť ako agent, pričom ústavný súd sa v analyzovanom náleze prípadným ne/súlalom § 88 Tr. por. [správne § 88b Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.), pozn.] nezaoberal, lebo nešlo o konanie podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy. V tejto súvislosti obvinený tvrdí, že ak chce dovolací súd vyhovieť dovolaniu, musí mať naisto postavenú odpoveď na danú otázku, čiže opäť musí vyvolať konanie pred ústavným súdom v zmysle čl. 144 ods. 2 ústavy. Zároveň obvinený konštatuje, že odvolací súd postupoval v danej veci správne, keď na základe zásady in dubio pro reo ho oslobodil spod obžaloby. V tejto súvislosti poukazuje na zásadu výkonu advokátskej činnosti, ktorou je mlčanlivosť advokáta, ako najdôležitejšia zásada (princíp) vlády práva, ktorá nedovoľuje, aby advokát bol policajným agentom a riadil sa príkazmi polície a nie pokynmi svojho klienta; opak by bol podľa obvineného koncom právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy a začiatkom policajného štátu.

Napokon obvinený uvádza, že dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu dovolacieho súdu (§ 392 ods. 2 Tr. por.). V danom prípade však ide podľa neho o skrytý opravný prostriedok ministra spravodlivosti proti rozsudku najvyššieho súdu z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011, ktorý vyslovil právnu záväznosť svojich názorov pre odvolací súd, ktorý ho musel bezpodmienečne rešpektovať (ide totiž o tzv. kasačnú, nie precedenčnú záväznosť), a pokiaľ tak urobil, tieto závery nesmú byť spochybňované štátnym úradníkom v podanom dovolaní. Aj tento dôvod svedčí podľa obvineného pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť.

Následne ministerka spravodlivosti v reakcii na vyjadrenie obvineného JUDr. N. N. k jeho argumentácii spochybňujúcej jej oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Tr. por. s poukazom na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva uviedla, že možnosť znovuoživenia trestného konania je sama osebe prima facie zlučiteľná s dohovorom aj zárukami čl. 6. Podľa dovolateľky treba na túto možnosť nazerať okrem iného vo svetle čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7, ktorý výslovne dovoľuje štátu znovu otvoriť prípad z dôvodu objavenia sa nových skutočností, alebo ak sa zistia v predchádzajúcom konaní podstatné vady, ktoré môžu ovplyvniť výsledok prípadu. Na základe uvedeného tvrdí, že pri podaní dovolania postupovala v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom umožňujúcim jej ako ministerke spravodlivosti aplikovať uvedený mimoriadny opravný prostriedok a v dovolaní skutočne namieta podstatné pochybenia najvyššieho súdu v predchádzajúcom konaní, ktoré majú spočívať v tom, že uvedeným súdom boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané ministerkou spravodlivosti ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 1 Tr. por. a to na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva, proti rozhodnutiu, proti

ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por., s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že ministerkou spravodlivosti uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por. nie je v posudzovanej veci zjavne splnený.

Ministerka spravodlivosti argumentuje v podanom dovolaní v podstate v dvoch rovinách. V prvom rade tvrdí, že ustanovenie advokátky JUDr. K. K. za agenta bolo v súlade s v tom čase účinným Trestným poriadkom, ňou získané dôkazy sú preto procesne použiteľné a pokiaľ na ne odvolací súd pri zisťovaní skutkového stavu neprihliadol, závažným spôsobom porušil ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. V druhej časti potom spochybňuje záver odvolacieho súdu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, tvrdiac, že v trestnom spise sa nachádzajú také usvedčujúce dôkazy, ktoré vyvracajú obhajobu obžalovaného a preukazujú jeho snahu podplatiť iného.

Pokiaľ ide o prvý okruh námietok, treba predovšetkým uviesť, že hoci podané dovolanie formálne smeruje voči rozsudku odvolacieho súdu, ministerka spravodlivosti ním v tejto časti fakticky napáda predchádzajúci rozsudok dovolacieho súdu z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie (uznesenie najvyššieho súdu z 9. septembra 2008, sp. zn. 2Toš 2/2007, pozn.) je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, vyslovil názor, že „Aj keď Trestný poriadok nevymedzuje okruh civilných osôb, ktoré nemôžu vystupovať ako agenti, je tento inštitút nezlučiteľný s inštitútom obhajoby v trestnom konaní. Použitím agenta advokáta sa nielen zasahuje do nezávislého konania advokáta, ale aj do ústavou garantovaných práv občanov, resp. obvinených na obhajobu... Ustanovenie advokátky za agenta... nemôže byť preto v súlade so zákonom... Spôsob získania dôkazu - výpovede svedkyne JUDr. K. mal potom vplyv na zákonnosť tohto dôkazu.“. Proti rozhodnutiu o dovolaní však Trestný poriadok nepripúšťa opravný prostriedok (§ 392 ods. 2 Tr. por.). Najvyšší súd preto nemôže preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť svojho existujúceho skoršieho rozhodnutia o dovolaní a to ani vtedy, ak sa vec, v ktorej bolo takéto rozhodnutie vydané, opäť stane predmetom dovolacieho konania.

Uvedené platí aj vo vzťahu k námietkam ministerky spravodlivosti, že dovolací súd (proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok) nerešpektoval právny názor ústavného súdu, ktorý zrušil jeho predchádzajúce rozhodnutie (uznesenie zo 17. septembra 2009, sp. zn. 1 TdoVš 1/2009, pozn.).

V tejto súvislosti najvyšší súd len pre úplnosť vo všeobecnosti dodáva, že súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, je v tomto konaní v zásade viazaný právnym názorom, na ktorého základe bolo zrušené jeho rozhodnutie. Ten totiž predstavuje tzv. ratio decidendi, teda záväznú časť - základ rozhodnutia, bez ktorého by vec nebola predmetom ďalšieho (nového) konania.

Pri posudzovaní dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z pohľadu ministerkou spravodlivosti uplatnených námietok musel najvyšší súd zobrať ďalej do úvahy aj v § 391 ods. 1 Tr. por. stanovenú (a dovolateľkou prehliadanú) záväznosť vyššie uvedeného právneho názoru vysloveného v rozsudku dovolacieho súdu z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 24/2011. Ide pritom o tzv. kasačnú alebo inštančnú záväznosť, v zmysle ktorej sa v konaní po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom (takmer) bezvýnimočne uplatňuje zásada viazanosti orgánu, ktorému bola vec prikázaná, právnym názorom vysloveným dovolacím súdom. V konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu tak nemá orgán, ktorému bola vec prikázaná, žiaden priestor pre úvahy, či bude, alebo nebude rešpektovať jeho právny názor. Preto pokiaľ nedôjde k zmene skutkových okolností alebo právnej situácie, o ktoré sa vyslovený právny názor opiera, musí ho orgán, ktorému bola vec prikázaná, bezpodmienečne rešpektovať (primerane pozri nález ústavného súdu z 1. júna 2016, sp. zn. II. ÚS 578/2015).

Okrem toho je potrebné zdôrazniť, že ústavný príkaz, podľa ktorého sú sudcovia pri rozhodovaní viazaní aj zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy), sa nepochybne vzťahuje i na dodržiavanie § 391 ods. 1 Tr. por. Z

tohto pohľadu potom záväzným právnym názorom najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je v tej istej veci viazaný nielen orgán, ktorému bola vec prikázaná, ale i sám dovolací súd, pokiaľ sa táto vec znovu stane predmetom dovolacieho konania. Pripustenie možnosti, že dovolací súd nebude pri nezmenených skutkových okolnostiach a za nezmenenej právnej situácie viazaný vlastným právnym názorom, ktorý v tej istej veci vyslovil vo svojom predchádzajúcom (a nezrušenom) rozhodnutí o dovolaní a ktorého rešpektovanie zo strany orgánu, ktorému bola vec prikázaná (v tomto prípade odvolacieho súdu), je nielen zákonnou, ale i ústavnou povinnosťou, by znamenalo popretie samotného zmyslu kasačného rozhodovania a v konečnom dôsledku by viedlo k porušeniu čl. 144 ods. 1 ústavy a neprípustnej nepredvídateľnosti rozhodovania dovolacieho súdu v tej istej veci.

Povedané inými slovami, ak orgán, ktorému bola vec dovolacím súdom prikázaná, rozhodol v súlade s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí o dovolaní, ktoré nebolo zrušené, nemožno prostredníctvom dovolania podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím vydaným v súlade s § 391 ods. 1 Tr. por. totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Tr. por.

V kontexte uvedeného považuje najvyšší súd za rozhodujúce, že odvolací súd bol povinný bezvýnimočne rešpektovať vyššie uvedený právny názor vyslovený v rozsudku dovolacieho súdu, ktorý nebol (na rozdiel od predchádzajúceho uznesenia dovolacieho súdu zo 17. septembra 2009, sp. zn. 1 TdoVŠ 1/2009) zrušený, keďže medzičasom nedošlo k žiadnej relevantnej zmene či už skutkových okolností alebo právnej situácie.

Odvolací súd preto nemohol pri svojom rozhodovaní prihliadať na skutočnosti zistené advokátkou JUDr. K. K. ako agentom, keďže tieto neboli podľa už vysloveného právneho názoru dovolacieho súdu, ktorým bol viazaný, získané zákonným spôsobom. V tomto smere tak nemožno námietkam dovolateľky prisvedčiť.

Pokiaľ ministerka spravodlivosti napriek tomu v druhej časti dovolania tvrdí, že suma priamych a nepriamych dôkazov, ktoré boli vo veci získané, tvorí logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obvineného JUDr. N. N., treba uviesť, že hoci dovolateľka v tejto súvislosti poukazuje na konkrétne listinné dôkazy (výpoveď obvineného I. U. a jeho konfrontáciu so spoluobvineným Mgr. C. I. v inej trestnej veci) a na výpoveď svedka K. O., sama nepredostiera dovolaciemu súdu vlastné hodnotenie týchto (a ďalších procesne použiteľných) dôkazov, z ktorého by vyplývalo, že odvolací súd nepostupoval pri ich hodnotení v súlade s § 2 ods. 12 Tr. por. Teda, že jeho hodnotenie nie je založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, v dôsledku čoho sú jeho skutkové závery neúplné, resp. nesprávne. Len v takom prípade by totiž bolo možné konštatovať, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý nebol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach správne zistený.

Pritom z výpovede svedka K. O. vyplýva len to, že po vykonaní konfrontácie 16. júla 2004 počul ako Mgr. I. hovoriť I. U. „Prečo si tak vypovedal, povedz mi, prečo takto hovoríš... Veď obhajca Ti to vysvetlí.“. Svedok I. U. zároveň v preskúmvanej veci vypovedal, že ho nikto nikdy neovplyvňoval, ani ho nenavádzal, ako má vypovedať. K samotnej konfrontácii uviedol, že po jej skončení mu pán I. povedal, že sa nemá ničoho báť, všetko bude v poriadku a jeho právny zástupca mu povie, čo má robiť. Pokiaľ ide o výpovede tohto svedka v pôvodnej trestnej veci, na ktoré sa ako na listinné dôkazy odvoláva dovolateľka, ten pri výsluchu konanom 13. mája 2004 v procesnom postavení obvineného vypovedal, že C. I. vedel, že sa nevolá C. W., pretože mu to povedal ešte na prvom stretnutí, kedy sa s ním o tom rozprával. Menovaný na tomto tvrdení najprv zotrval aj pri konfrontácii so spoluobvineným Mgr. C. I. 16. júla 2004 s tým, že v priebehu tohto úkonu svoju výpoveď zmenil iba v tom smere, že o tom, že nie je C. W. mu nepovedal v prvý deň, keď sa zoznámili, ale v čase keď sa robila T. (prevod obchodnej spoločnosti N. T., a. s., pozn.) asi v septembri 2002, čo napokon potvrdil aj pri výsluchu 4. novembra 2004. Význam tejto zmeny je pritom nutné hodnotiť v kontexte výpovede Mgr. C. I., ktorý uvádzal, že o tom, že osoba vystupujúca pod menom C. W. je I. U., sa dozvedel až z uznesenia o

vznesení obvinenia.

Je teda zrejmé, že dôkazy, na ktoré poukazuje dovolateľka, sa priamo netýkajú skutku, ktorý je predmetom konania, ale tieto iba vzdialene naznačujú existenciu možného motívu spáchania stíhaného trestného činu, ako správne konštatuje odvolací súd. Len na základe týchto dôkazov - a to ani v spojení s ďalšími procesne použiteľnými dôkazmi, na ktoré konkrétne poukázal odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (str. 9 a 10) - potom nemožno spoľahlivo vyvrátiť obvineným uplatnenú obhajobu a bez dôvodných pochybností prijať záver, že sa stal skutok, ktorý bol predmetom trestného stíhania. Pri absencii konkrétnych procesne použiteľných usvedčujúcich dôkazov totiž nemožno rozhodnutie o vine obvineného založiť len na tom, že sa jeho obhajoba javí byť absurdnou.

Tieto dôvody viedli dovolací súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných a procesne použiteľných dôkazov zistený správne a ani v tomto smere tak nie je ministerkou spravodlivosti použitý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por. zjavne splnený. Preto jej dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.